

Cooplink | Kennisdeling verduurzaming

25 november 2020 @ 19:30-21.00

52 personen hebben zich aangemeld voor deze sessie

Introductie door Bastiaan van Perlo

Bastiaan van Perlo, initiatiefnemer Cooplink, heet iedereen welkom en geeft diverse tips:

- Er is een overzicht met subsidieregelingen die na de bijeenkomst zal worden verstrekt. Cooplink heeft contacten met RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Desgewenst kan op dit onderwerp een verdiepingssessie worden georganiseerd.

Uit de chat:

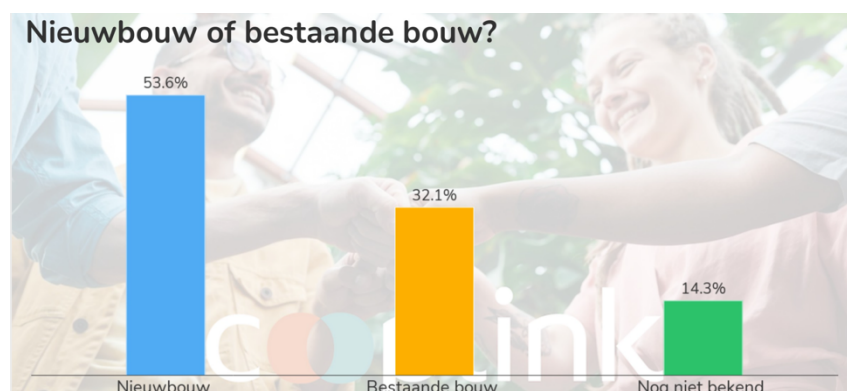
Patrick vraagt: "Kunnen wij als Vestia huurders binnen de "Vereniging van Bewoners van het Centraal Wonen Komplex subsidies aanvragen?" Huurders hebben in feite weinig rechten. Sommige gemeenten geven wel subsidies aan huurders voor bepaalde ingrepen. Gaby geeft als voorbeeld dat de gemeente Capelle aan de IJssel subsidie gaf voor een groendak. Peter tipt: Subsidie kan ook via je woningcorporatie lopen, zoals SDE++

- Het Klimaatakkoord wijst op een wijkaanpak, bijv aardgasvrije wijken. Houd dus zicht op de Warmtevisie van je gemeente. Deze geldt voor bestaande bouw en nieuwbouw. Gemeenten stellen initiatiefnemers op prijs.
- Check of er energiecoöperaties zijn in je gemeente.
- Er zijn nieuwe BENG eisen opgesteld voor nieuwbouw, dat wordt nagezonden.

Waar vinden we jullie initiatief?

Gaat het bij jullie om bestaande bouw, nieuwbouw of is dat nog onbekend?
(Bij Symfonie gaat het om transformatie en heeft 'niet bekend' aangevinkt).

Wat staat hoog op jullie wensenlijstje w.b. duurzaamheid?

Presentatie Robert Tersmette, adviseur verduurzaming, 06 4220 4567

Zie bijlage. Je kunt verloren raken in het woud aan mogelijkheden. Robert brengt het tot de basis terug:

- Kern van zijn boodschap is: isoleer (beperk de energievraag), ventileer met terugwinning van warmte en verwarm efficiënt.
- Robert toont in zijn slides specifieke tips voor de bestaande bouw, wat moet je doen en wat is 'nice to have'.
- En vervolgens toont hij zijn tips voor nieuwbouw, toch net wat anders dan bestaande bouw, wat moet je doen en wat is 'nice to have'.

Gaby: "Ons dak wordt volgend jaar vervangen. Kun jij ons vertellen waar we op moeten aansturen om een zo milieuvriendelijk en energiezuinig dak te krijgen?"

Bij een plat dak kies je voor EPDM-dakbedekking en goede isolatie. Check de draagkracht of je het dak kan beleggen met zonnepanelen (fungeert tevens als warmtewering voor het dak) en/of groen dak (minder warmteopslag in het dak en zelfs wat koeling door verdamping).

Naar aanleiding van een vraag van Patrick: huurders hebben eigenlijk geen rechten om subsidie aan te vragen voor verduurzaming.

Presentatie Gerard Roemers namens wooncoöporatie de Warren, zie www.dewarren.co

Zie bijlage voor zijn presentatie: 60 toekomstige bewoners, 36 appartementen, collectieve ruimtes, natuurinclusief, sociale en middenhuur, stadsjungle, bouwen met hout i.p.v. beton, energieproductie, hergebruik (bv meerpalen), regenwateropvang.

N.a.v. vragen in de chat licht Gerard toe:

- Keuze voor houtbouw: Massief hout brandt heel langzaam, de brandweer is akkoord. Baksteenproductie kost veel energie, waar hout juist CO₂ wegneemt. Let op dat je bij houtkap biodiversiteit niet in gevaar brengt en kies voor een FSC-keurmerk. Accoya heeft een goede houtdichtheid en is daarmee minder brandgevaarlijk. Het is uitgewerkt en krimpt niet meer, je kunt het onbehandeld toepassen.
- De Warren koos voor wanden TLC 80mm - spouw 30mm – TLC 60mm. Bij geluidwering moet je kieren voorkomen en kiezen voor een combinatie van harde en zachte materialen.

- De Warren heeft korting op grondprijs gekregen (was desalniettemin duur) op voorwaarde dat sociale huurwoningen zouden worden gerealiseerd. De Warren huurt van zichzelf als het ware.
- De Warren heeft geen energieopslag. Ze zijn niet off-grid, maar leveren energie terug aan het net.

Presentatie van Inti namens Woongemeenschap lewan in Lent, www.iewan.nl

Zie bijlage voor haar presentatie: Ecologisch, sociaal, educatief, consensus.

N.a.v. vragen in de chat antwoordt Inti:

- lewan bestaat 5 jaar, allemaal sociale huurwoningen.
- Stobalen zijn bij lewan op maat gemaakt en genummerd om ze goed te kunnen stapelen in het houtskelet.
- Elke eerste zondag van de maand is er een online rondleiding.
- Waar zit het verschil in energiekosten? Tussenwoningen verbruiken veel minder dan hoekwoningen, de afmeting van de woning speelt een rol evenals individuele voorkeuren.
- lewan heeft 20.000 euro bespaard met zelfwerkzaamheid. Leemstuc is goed te leren.
- Corporatie Thalix heeft de sociale huurwoningen mede mogelijk gemaakt.
- De keuze voor stro was al gemaakt, toen hennep ter sprake kwam.
- In de werkgroep milieu werden materialen onderzocht en fabrieken bezocht. Deze input werd met de bouwers gedeeld. Aannemers zijn niet altijd geneigd om af te wijken van beproefde methoden, omdat ze garantie moeten afgeven.
- Kosten van de gemeenschappelijke ruimten worden verrekend in servicekosten.
- Regenwateropvang is aangesloten op washok, dat bespaart water.
- Bureau Viertel geeft desgewenst meer informatie, zie website lewan.
- Bastiaan tipt: Collectieve warmteproductie kan voor coöperaties goedkoper zijn dan individueel regelen.

Wat zijn succesvolle maatregelen die je al hebt genomen en anderen zou aanraden?

Welke kennis ontbreekt nog bij jullie? Waarin wil je je verder verdiepen?

Waar vind je duurzame adviseurs?

Gerard Roemers tip: "Zoek bij voorkeur een duurzame architect en duurzame aannemer! EcoPlusBouw is een ervaren duurzame aannemer. Zoek ook een calculator die duurzame ingrepen kent en ramingen kan maken of controleren."

Inti voegt toe: "Weet dat het tijd kost voordat onervaren initiatieven en architecten/aanneemers dezelfde taal spreken!" Ecologisch bouwen is pionieren, iedere adviseur heeft zijn eigen paradepaardje. Als je budget groot genoeg is, vraag dan twee adviseurs.

Tips uit de chat:

- Robert Ecodorp Boekel tip: Meer info over Boekel vind je op www.ecodorpboekel.nl, aannemer ECO+BOUW, architect Huub van Laarhoven
- Peter - Boschgaard (Den Bosch) tip: Architect: Superuse. Hulp bij leembouw: Mas con Menes. Adviseur duurzame energie: Sustainer.
- Roel tip architect: Raumplan
- Gerard Roemers (gerard@dewarren.co) tip als duurzame adviseurs bijv: ECO+BOUW (aannemer), Natruified-architecture (architect), Copper8, Alba concepts, Metabolic (circulaire bouw) Spectral (energie, bv schoonschip) Space & Matter (architect), in het Noorden: Vereniging Circulair Friesland, Noordelijk Innovatienetwerk Circulaire Economie, ArchitectenCie, Smarhoods.

Hoe kan Cooplink bijdragen?

Aanvullend uit de chat:

- Gaby: helpen woningcorporaties te motiveren om bestaande gebouwen te verduurzamen.
- Frenk CW7 (B): specifieke sessie met tips voor bv kruipruimte isolatie zou heel nuttig zijn temeer daar isolatie een van de kernwaarden is

Wat vond je van deze kennisdeelsessie?

Bijlagen:

- Overzicht regelingen voor het verduurzamen van woningen (BZK/EZK)
- Woningbouw volgens BENG en TOjuli – Lenteakkoord
- Robert Tersmette – presentatie verduurzamingsmaatregelen 25-11-2020
- Presentatie duurzame keuzes van De Warren (Warren_Coop_Duurzaam.pdf)
- Presentatie lewan -Lent (lewan duurzaam.pdf)